

HIỆP HỘI TRÁI CÂY VIỆT NAM (VINA FRUIT)
(VIETNAM FRUIT ASSOCIATION)
58 Nguyễn Bình Khiêm – Q.1- TP. Hồ Chí Minh – Việt Nam
Tel : (848) 8296098 - 9103190; Fax : (848) 8296098
Email :

Số : ĐB /HHTC

BÁO CÁO HOẠT ĐỘNG CỦA HIỆP HỘI TRÁI CÂY VIỆT NAM NĂM 2002

TP HCM ngày 20/1/03

Phần I : Sơ lược tình hình ngành rau quả :

I. Tình hình sản xuất :

Năm qua tuy có một số nơi bị hạn và lũ lụt nhưng nhìn chung trái cây được mùa do nông dân nhiều nơi thay giống mới và áp dụng kỹ thuật canh tác tiên tiến .

Thực hiện chủ trương chuyển dịch cơ cấu cây trồng nhiều tỉnh có kế hoạch tăng diện tích cây ăn trái. Nhưng năm nay do giá trái cây chính vụ thấp nên việc tiêu thụ giống cây ăn trái giảm mạnh kể cả số lượng xuất khẩu nhất là xuất khẩu sang Trung quốc, rất nhiều cây giống bị tổn động, nhất là ở Bến Tre.

Trong khi các loại trái cây nói chung chưa xuất khẩu được nhiều thì mặt hàng dứa, nhất là dứa cô đặc có thị trường khả quan hơn. Do vậy những năm gần đây Nhà nước có chủ trương tăng diện tích trồng dứa Cayen - là giống dứa có năng suất cao gấp 2-3 lần giống dứa Queen Victory được trồng phổ biến lâu nay – là nguyên liệu sản xuất nhiều sản phẩm mà thị trường đang có nhu cầu và giá cả cũng khả quan..

II. Khoa học, công nghệ :

Kỹ thuật cho cây ra hoa trái vụ đã được nông dân áp dụng ngày càng nhiều trên nhãn, thanh long, xoài, sầu riêng...làm cho thị trường gần như lúc nào cũng có trái cây các loại.

Cùng với xu hướng phát triển rau quả hữu cơ ngày càng tăng trên thế giới ở Việt Nam ngành nông nghiệp cũng bắt đầu quan tâm xây dựng kế hoạch sản xuất rau quả hữu cơ, trồng không dùng phân bón hóa học và thuốc trừ sâu. Dự án trồng nho hữu cơ Ninh Thuận (Bộ Khoa học Công Nghệ Môi trường tỉnh Ninh Thuận, Bộ Nông Nghiệp & PT Nông Thôn) đang thực hiện có kết quả, sẽ thúc đẩy phong trào trong cả nước.

Các Viện, Trường và nông dân đã cải tạo được nhiều giống cây ăn trái ngon như: xoài cao sản Vĩnh Long, Xoài Tam an, mận An Phước- Đồng Nai, chanh, cam không hạt, sầu riêng cơm vàng hạt lép...

Một số nơi triển khai sản xuất cây giống xác nhận do Sofri hướng dẫn nhằm nâng cao chất lượng cây giống. Đối với cây dứa Cayen vấn đề lớn là phải sản xuất giống vì dứa Cayen 1 cây cho 5 – 7 chồi, ngoài phương pháp nhân giống thông thường là cắt khoanh thân cây dứa, Sofri đang hướng dẫn phương pháp mới hiệu quả hơn là sản xuất giống từ chồi ngọn.

Gần đây nhà nước thành lập nhiều khu nông nghiệp công nghệ cao như ở Đồng Nai, TP Hồ Chí Minh... để áp dụng kỹ thuật trồng trọt nông sản rau quả tiên tiến rút ngắn cách biệt với thế giới.

III. Chế Biến :

Nước ta đã nhập khẩu nhiều dây chuyền dứa cô đặc hiện đại của nước ngoài (Ý, Đức, Thụy Điển...) trị giá một dây chuyền 2,5 – 3 triệu USD như Công Ty Thực Phẩm XK Đồng Giao (đã sản xuất), Cty Agrexport Đà Nẵng (đã sản xuất), Cty Grainco (đã sản xuất), Cty Thực Phẩm XK Kiên Giang (đã sản xuất). Sản phẩm dứa cô đặc đạt tiêu chuẩn quốc tế, đã được xuất khẩu sang Mỹ và Châu Âu.

IV. Bảo Quản :

Lần đầu tiên tại Việt Nam Phân Viện Công Nghệ sau thu hoạch HCM cùng các hội viên Hiệp Hội Trái Cây Việt Nam đã xuất thử trái Thanh Long tươi sang Châu Âu bằng tàu thủy. Hiện nay đang tìm cách bảo quản 1 số trái cây khác như : xoài, vú sữa, vải....

Khách hàng Mỹ muốn mua trái cây VIỆT NAM được chiếu xạ nên đã có dự án đầu tư nhà máy chiếu xạ công nghệ SUREBEAM (Mỹ) tại TP HCM để chiếu xạ thủy sản và trái cây vừa bảo đảm an toàn vừa bảo quản trái cây được lâu.

V. Tiêu Thụ sản phẩm :

➤ Về nghị định 80 CP tiêu thụ nông sản đã có 1 số doanh nghiệp ngành rau quả có hợp đồng đầu tư kỹ thuật vật tư, vốn liếng cho nông dân và tiêu thụ sản phẩm như : Cty Thực phẩm XK Đồng Giao, Cty Rau Quả Tiền Giang, Antesco An Giang, Cty Chế biến Thực Phẩm XK Kiên Giang, Nhà máy cà chua cô đặc Hải Phòng.

Trong quá trình thực hiện đã có trường hợp vi phạm hợp đồng từ phía doanh nghiệp như thu mua không hết sản phẩm, từ phía nông dân không cung cấp đủ sản phẩm để bán ra thị trường.

➤ Về xuất khẩu : Năm 2002 kim ngạch XK rau quả đạt khoảng 200 triệu USD giảm 40% so với 2001. Lý do là Trung quốc đã thực hiện quy chế nhập khẩu rau quả Việt Nam chặt chẽ hơn về chất lượng, an toàn thực phẩm, kiểm dịch, hải quan và quota trong lúc đó doanh nghiệp Việt Nam chưa đáp ứng kịp các yêu cầu đó nên lượng rau quả VN xuất sang TQ bị giảm hẳn. .

Sau khi đã có hiệp định Việt - Mỹ xuất khẩu sản phẩm dưa (đồ hộp, đông lạnh, cô đặc) sang Mỹ tăng về số lượng và khách mua hàng.

➤ Về nội tiêu : Năm qua trái cây được mùa nhưng rớt giá vì được mùa số lượng nhưng không được mùa chất lượng, không được mùa thị trường, cung nhiều hơn cầu.

Nhà nước đang xây dựng chợ đầu mối nông sản rau quả ở Hà Nội, TP HCM, tiền Giang, Đồng Tháp nhằm tập trung rau quả số lượng lớn, chất lượng cao, giá rẻ đáp ứng yêu cầu nội tiêu 1 phần XK.

Nhiều nơi đã thành lập hợp tác xã trái cây thực hiện sản xuất và tiêu thụ tập trung nhằm nâng cao chất lượng và thu nhập cho nông dân như HTX thanh long, HTX vải, HTX xoài, HTX bưởi....

Trong việc tiêu thụ trái cây, việc quảng bá sản phẩm là hết sức cần thiết. Theo sự chỉ đạo của Bộ Nông Nghiệp & PT Nông Thôn và Bộ Thương Mại, nhiều doanh nghiệp đã xây dựng thương hiệu, đăng ký sở hữu công nghiệp như Doveco, Kiveco, Gino, Vegetexco, Vegetigi, Thảo Nguyên, Antesco, Bưởi năm roi, Xoài cát Hòa Lộc, sầu riêng Chín Hóa...

Một số (doanh nghiệp đã nối mạng Internet và xây dựng trang Web như Antesco.com, vegetexco.com, 5roi.com, vietfruit.com, vietfarm.com, vinafruit.com, thaonguyen.com.....

Phần hai : Hoạt động của Hiệp hội

Được thành lập tháng 3/01, chính thức hoạt động tháng 5/01, HHTCVN đã cố gắng hoạt động trên các lĩnh vực sau đây:

I. Liên kết sản xuất và kinh doanh:

Thị trường Trung Quốc là thị trường chính xuất khẩu rau quả nên việc đầu tiên phải liên kết là xuất khẩu biên mậu. HH kiên trì kiến nghị Bộ Nông Nghiệp & PT Nông Thôn tổ chức liên kết các tỉnh biên giới Trung Quốc với các nhà xuất khẩu rau quả sang Trung Quốc. Bộ Nông Nghiệp & PT Nông Thôn đã chấp nhận kiến nghị và sẽ tổ chức cuộc họp vào quý 2/03.

HH đã phối hợp với tỉnh Bến Tre tổ chức hội thảo XK rau quả sang "Thị trường Trung Quốc", HH cũng thành lập tổ liên kết xk sang Trung Quốc gồm các hội viên chuyên XK trái cây và tổ bao bì đóng gói bảo quản, vận chuyển, làm tư vấn cho hội viên XK trái cây.

HH hưởng ứng chủ trương sản xuất cây giống xác nhận và đã thành tổ sản xuất cây giống xác nhận gồm nhiều hội viên chuyên sản xuất và kinh doanh giống cây ăn quả.

HH tham gia mô hình liên kết " 4 nhà" trong đề án phát triển sản xuấtnho an toàn hưởng hữu cơ Ninh Thuận (Cty gino, Cty Bảo Thanh, hội viên).

Một hoạt động liên kết quan trọng của HH là tìm khách hàng cho hội viên. HH đã trực tiếp làm việc với nhiều đoàn doanh nghiệp nước ngoài tìm mua rau quả. HH có quan hệ với Đại sứ quán, Tổng lãnh sự quán, thương vụ nước ngoài tại VN, Thương vụ VN tại nước ngoài, VCCI, Viettrade, ITPC và nhiều tổ chức khác, qua đó HH đã giao dịch được với nhiều khách hàng nước ngoài muốn mua bán, đầu tư liên doanh với HH trong lĩnh vực rau quả. HH cùng nhiều hội viên đã có trang web nhằm quảng bá sản phẩm và tìm kiếm khách hàng.

II. Thông tin và tư vấn :

HH đã cung cấp nhiều thông tin cho hội viên. Hội viên Sofri đã xuất bản đều đặn " Bản tin thị trường trái cây", 2 tháng/ kỳ, nội dung phong phú; Vegetexco HCM thường xuyên mua trên mạng tin tức rau quả có giá trị cung cấp cho HH để chuyển để cho hội viên. Hội viên Bảo Thanh cũng đã tham gia cung cấp một số thông tin thị trường rau quả và giới thiệu khách hàng cho HH. Nội dung thông tin gồm nhiều đề tài, từ kiến thức chung như thương mại điện tử, hệ thống quản lý chất lượng ISO 9000, hội nhập kinh tế... đến kiến thức chuyên ngành như rau quả hữu cơ, cây giống xác nhận, bảo quản rau quả sau thu hoạch.....Các hoạt động nội bộ HH như họp hành, báo cáo sơ kết tổng kết, kế hoạch công tác... cũng được thông tin đều đặn.

Hiện nay 29 hội viên trên tổng số 47 đã có email, khoảng 10 hội viên có trang web. Nhu cầu của hội viên về thông tin rất lớn, yêu cầu nhiều nhất là thông tin về tiêu thụ sản phẩm, nhưng HH mới chỉ đáp ứng 1 phần nhỏ yêu cầu đó.

HH tham gia tư vấn 1 số lĩnh vực như chợ đầu mối nông sản rau quả HCM, Cái Bè Tiền Giang, Cao Lãnh Đồng Tháp. HH đã mời Cty chợ đầu mối Thái lan (Simum muang) sang TP HCM tư vấn và tổ chức hội thảo về chợ đầu mối, làm việc với Tổng Cty Thương mại Sài Gòn và thăm địa điểm xây chợ đầu mối ở Bình Điền.

HH được các tỉnh mời tham gia các dự án xây dựng vùng nguyên liệu tập trung cây ăn trái, xây dựng HTX trái cây ở Bình Thuận ở Đồng Tháp, Vĩnh long....

HH cũng đã đóng góp ý kiến việc xây dựng nhà máy dứa cô đặc của Cty Càphê Ban mê Thuật tỉnh Đắk Lắk, muốn thành công phải thỏa mãn 2 điều kiện đủ nguyên liệu và cơ cấu sản phẩm đồng bộ (dứa hộp, đông lạnh và cô đặc), trước tiên là xây dựng phân xưởng dứa hộp, đông lạnh sau vài năm bổ sung dứa cô đặc.

HH tham gia phản biện 1 số đề tài ngành rau quả như bảo quản thanh long tươi XK, nho hữu cơ Ninh Thuận ..., Phòng trừ sâu bệnh cho một số cây ăn trái của TP Hồ Chí Minh.

III.Huấn luyện :

Hiệp hội đã cử người tham tất cả các hội thảo do các cơ quan chuyên ngành tổ chức nếu được mời. Nội dung hội thảo rất đa dạng và được lược ghi lại thông báo cho hội viên. Số hội viên tham gia hội thảo ngày càng đông. Qua hội thảo HH cập nhật hiểu biết, mở rộng mối quan hệ và giới thiệu về Hiệp Hội.

Ngoài ra HH còn tự tổ chức hội thảo cho hội viên và các đơn vị hữu quan với các đề tài thiết thực như rau quả hữu cơ, chiếu xạ rau quả, dự án CARD (Uúc) cải thiện trồng cây ăn trái Tiền Giang và Trà Vinh, chợ đầu mối rau quả, an toàn thực phẩm HACCP...., tăng cường năng lực cạnh tranh...

Cái khó hiện nay là làm sao được tham dự nhiều hội thảo bổ ích, thích hợp và tham dự miễn phí cũng như động viên được nhiều người tham dự.

HH quan tâm và tham gia chương trình huấn luyện nông dân về cách sử dụng an toàn và hiệu quả thuốc bảo vệ thực vật trên cây ăn trái của Hội làm vườn VN phối hợp với Cty Dịch vụ Bảo vệ thực vật An Giang.

HH còn cung cấp nhiều tài liệu chuyên ngành có tính chất huấn luyện cho hội viên như bảo quản rau quả, cách trồng cây ăn quả và phòng trừ sâu bệnh, kết quả các dự án rau quả như TFPRI, CARD, ADB chè và rau quả...

IV.Xúc tiến thương mại:

Hoạt động xúc tiến thương mại chủ yếu của HH là tham gia hội chợ và khảo sát thị trường.Trong năm qua HH tham gia gian hàng tại 2 hội chợ quốc tế nông nghiệp Cần Thơ tháng 6 và 12/02 và phiên chợ giống cây ăn trái tại TP HCM. Có nhiều hội viên thường xuyên tham gia gian hàng như Gino Co, Sofri, Antesco, hội viên huyện Chợ lách, Bến Tre, Cty DVBTV An Giang, Vegetexco HCM, VFCo., Ltd. Qua hội

chợ, HH đã giới thiệu sự ra đời và hoạt động của HH cũng như sản phẩm của các hội viên, tìm hiểu nhu cầu thị hiếu khách hàng.

Đặc biệt có hội viên như Vegetexco HCM tham gia tại 2 hội, hội chợ quốc tế thực phẩm Pháp SIAL và hội chợ thương mại Côn Minh Trung Quốc. Vegetexco đã ký được 1 số hợp đồng và sau hội chợ đã gửi báo cáo khảo sát thị trường cho các hội viên khác tha khảo. Hội viên Antesco tham gia hội chợ Thái Lan.

Trong năm qua, HH đã tổ chức đoàn khảo sát thị trường Trung Quốc và 3 đoàn khảo sát rau quả Thái Lan. Ngoài hội viên của HH tham gia còn có các chủ nhà vườn, nhà vừa, nhà máy, cán bộ quản lý các ngành nông nghiệp, khuyến nông, thương mại huyện của các tỉnh tỉnh và TPHCM tham gia. Nội dung khảo sát gồm trồng cây ăn trái, trong đó có dứa, công nghệ bảo quản sau thu hoạch, công tác bảo vệ thực vật, chợ đầu mối và hệ thống tiêu thụ rau quả, xử lý ruồi đục quả trái cây xuất khẩu sang Nhật. Sau khảo sát các đoàn đều có báo cáo về chuyến đi.

Qua internet cũng như trực tiếp làm việc, HH đã tiếp xúc nhiều khách hàng muốn mua trái cây của VN từ Mỹ, EU, Nhật, Trung Quốc, Aentina, Ấn Độ... nhưng do giá trái cây của ta quá cao, chất lượng mẫu mã bao bì không đạt và nhất là thời gian giao hàng không đảm bảo, nên chưa ký được hợp đồng.

V.Tham gia dự án ngành rau quả:

HH (được mời tham dự và đóng góp ý kiến cho 1 số dự án ngành rau quả như dự án CARD) cải thiện việc trồng cây ăn trái ở Tiền Giang và Trà Vinh do SOFRI chủ trì, dự án IFPRI (CHLB Đức) tăng thu nhập cho người trồng rau quả do Vụ Hợp Tác quốc tế Sở Nông Nghiệp & PT Nông Thôn chủ trì, dự án ADB chè và rau quả do Bộ Nông Nghiệp & PT Nông Thôn chủ trì. Dự án IFPRI đã kết thúc với báo cáo dài 9 chương, trong đó có chương quan trọng là kiến nghị chính sách.

Gần đây tổ chức USAID (Mỹ) đã chọn HHTC VN tham gia dự án " Nâng cao năng lực cạnh tranh ngành rau quả" do VNCI thực hiện trong năm 2003, nếu có kết quả sẽ tiếp tục các năm sau. Dự án nâng cao năng lực cạnh tranh rất phù hợp với HH nhất là trong bối cảnh thực hiện AFTA hiện nay.

VI.Đề xuất và kiến nghị với Nhà Nước :

Là tổ chức phi chính phủ, HH đã thay mặt cho hội viên và các doanh nghiệp ngành rau quả trong cả nước kiến nghị với Nhà nước chính sách và biện pháp thúc đẩy ngành rau quả hội nhập kinh tế thế giới. Chúng tôi xin nêu 1 số kiến nghị, biện pháp quan trọng:

- Để có sản phẩm chất lượng cao, quan trọng nhất là Nhà Nước có chính sách phát triển giống cây ăn trái, có chính sách phát triển công nghệ trước và sau thu hoạch, xây dựng vùng tập trung chuyên canh cây ăn trái, có biện pháp sử dụng an toàn và hiệu quả thuốc bảo vệ thực vật, sản xuất rau quả an toàn tiến tới trồng rau quả hữu cơ. Đã đến lúc Nhà Nước khuyến cáo người dân vấn đề quan trọng hiện nay không phải là tăng số lượng mà là tăng chất lượng cây ăn trái.
- Xuất khẩu được rau quả tươi là vấn đề bức xúc hiện nay, Nhà Nước cần đầu tư vào Công nghệ bảo quản trái cây để kéo dài thời gian, đủ vận chuyển sang các nước xa như Âu Mỹ bằng tàu thủy, thêm vào đó xây dựng công nghệ xử lý ruồi đục quả và ký hiệp định kiểm dịch thực vật với 1 số nước. Đối với biên mậu, Nhà Nước tổ chức liên kết xuất khẩu rau quả sang Trung Quốc.
- Nhà Nước có dự án nâng cao năng lực cạnh tranh ngành rau quả VN.
- Không xây dựng ào ạt các nhà máy dứa cô đặc khi chưa có đủ nguyên liệu. Cơ cấu sản phẩm phải đồng bộ: đồ hộp, đông lạnh và cô đặc, quan trọng nhất là nên bắt đầu từ đồ hộp, sau đó sẽ bổ sung dây chuyền cô đặc.
- Cần củng cố và phát triển hệ thống tiêu thụ trái cây trong nước, xây dựng các chợ đầu mối tái cây là cơ sở cho xuất khẩu trái cây.

VII. Công tác tổ chức Hiệp Hội:

- Cán bộ chuyên trách của HH (chủ tịch, tổng thư ký, thư ký) năm qua có nhiều nỗ lực hoạt động trên các mặt.
- HH đã đăng ký Logo, được Cty Thảo Nguyên – hội viên -tài trợ đã xây dựng được trang web (www. Vinafruit.com).
- Số hội viên lúc mới thành lập là 25, nay đã được 47 , bao gồm nhà vườn, nhà vừa, nhà chế biến, nhà xuất khẩu, nhà cung ứng vật tư, và nhà nghiên cứu, biểu hiện 1 sự liên kết ngành, tăng sức mạnh của HH.

Là hội viên phòng Thương mại và CN VN, HH tranh thủ sự hỗ trợ của phòng trong lãnh vực thông tin, đào tạo xúc tiến thương mại.

HH thực hiện tốt chế độ báo cáo định kỳ trong HH cũng như đối với Bộ Nông Nghiệp & PT Nông Thôn và Bộ Nội Vụ là cơ quan quản lý, thực hiện công khai tài chính.

VIII. MỘT SỐ TỒN TẠI CỦA HIỆP HỘI:

- Hoạt động của lãnh đạo HH chuyên trách khá đều tay nhưng 1 số lãnh đạo khác bận rộn do kiêm nhiệm nên không tham gia được nhiều công tác HH. Các hội viên tham gia công tác HH cũng không đồng đều do nhiều hội viên ở xa TPHCM nhất là phía Bắc.
- Một số ban và tổ của HH sinh hoạt không đều, nhiều việc còn dở dang.
- Khâu liên kết XK còn yếu, HH chưa giới thiệu được nhiều khách hàng cho hội viên, mặt khác khi có khách hàng thì 1 số hội viên chưa sẵn sàng tiếp thị.
- Một số hội viên sáng lập có nhiều công sức thành lập HH và hy vọng rất nhiều nhưng thực tế HH chưa đáp ứng được mọi yêu cầu nên tỏ ra kém nhiệt tình.
- HH còn thiếu nhiều thứ như : nhân lực, tài chính, phương tiện nên chưa đủ sức nhanh chóng đáp ứng yêu cầu của hội viên.

Dự kiến chương trình công tác của Hiệp Hội năm 2003

1. Liên kết xuất khẩu:

- HH tìm khách hàng giới thiệu cho hội viên.
- Chuẩn bị nội dung cho cuộc họp liên kết XK rau quả sang TQ do Bộ Nông Nghiệp & PT Nông Thôn tổ chức quý 2/2003. Theo dõi phiên họp phối hợp cơ chế điều hành biên mậu Việt – Trung.
- Kiến nghị đặt đại diện chuyên ngành Nông Nghiệp tại Quảng Châu – Trung Quốc hoặc tổ chức Trung tâm xúc tiến thương mại ngành nông nghiệp tại Quảng Châu.
- Tổ chức khảo sát rau quả Thái Lan – Đài loan.
- Tham gia hội chợ thực phẩm thế giới Anuga (Đức) 10/03, hội chợ Côn Minh- Trung Quốc tháng 5/03, hội chợ Nông Nghiệp quốc tế Cần Thơ 6/03 (giống) và 12/03(Nông nghiệp).
- Tham gia hội thảo và tự tổ chức hội thảo chuyên ngành rau quả.
- Thực hiện dự án VNCI nâng cao năng lực cạnh tranh ngành rau quả, tham gia dự án ADB chè và rau quả, CABI SOFRI, theo dõi dự án chiếu xạ Surebeam ở TP HCM.
- Theo dõi dự án trồng và chế biến dứa Cayen ở VN.
- Theo dõi HTX trái cây, chợ đầu mối nông sản rau quả của các tỉnh.
- Theo dõi thực hiện AFTA, kiến nghị biện pháp nâng cao năng lực cạnh tranh rau quả, theo dõi mậu dịch tự do Asean và Trung Quốc (thuế nhập khẩu trái cây VN – Trung Quốc).
- Tổ chức hội viên đăng ký thương hiệu.
- Tiếp tục tổ chức xuất trái cây tươi bằng tàu thủy sang Châu Âu.
- Nối mạng hội viên, xây dựng trang web và cập nhật.
- Phát triển hội viên, chú ý phía Bắc tiến tới lập chi hội phía Bắc, củng cố hội viên các Ban, tổ Hiệp Hội.

Nguyễn Văn Kỳ (Tổng Thư ký)